

Kuidas liigelda ja liikuda ohutult?

Koostaja: õpetaja **Kaidi Maisväli, Puurmani Lasteaed Siilipesa**

Teema

Turvalisus

Taustinformatsioon

Turvaline liiklemine on väga tähtis teema, mis vajab lastega arutamist ja vestlemist. Tihtipeale on lapsed tormakad ja teevad ettearvamatuid liigutusi ning seda ka tänavapildis. Seepärast on oluline lastega rääkida ohtudest, mis võivad liikluses valitseda, ning pöörata tähelepanu sellele, kuidas turvaliselt liigelda ja liikluses käituda.

Kohti, kus tuleb arvestada teatud reeglitega, on aga teisigi – need kohad ei ole ainult liikluses. Näiteks peab toas liikudes arvestama, et jooksmine võib olla ohtlik. Nimelt võib kukkudes väga viga saada. Eelkõige on soovitatav toas liigelda rahulikult kõndides. Samuti peab arvestama sarnaste reeglitega teistes kohtades, näiteks poes, apteegis ja külas olles.

Õppe- ja kasvatustöö üldeesmärgid

- Liiklusega ja liikumisega seotud reeglite- asjade selgitamine ja kinnistamine ning tähelepanelikkuse arendamine.

Õppe- ja kasvatustegevuse eeldatavad tulemused lapsest lähtuvalt:

- laps teab, millised ohud võivad valitseda liikluses;
- lapsel kinnistuvad turvalise liiklemise ja liikumise reeglid;
- laps teab, et erinevates kohtades kehtivad erinevad reeglid;
- laps õpib tundma erinevaid geomeetrilisi kujundeid (ring, ruut, kolmnurk);
- laps loendab viieni (ka kuueni).

Osalejate vanus ja arv

4–5-aastased kogu rühma kohalolevad lapsed (10 last).

Läbiviidud tegevuste loetelu, metoodika ja integreeritus teiste valdkondadega

Eeltöö:

- õpetaja on valmis joonistanud must-valge valgusfoori, mida lapsed paberile kleebivad ja värvivad;
- enne tegevuse algust on lastel laual liiklusteemaline pusle: Fredi ja Sebra liikluspusle;
- õpetajal on valmis otsitud raamat „Lugusid liiklusest“;
- õpetaja on välja printinud erinevad liiklusmärgid, et harjutada kujundite tundmist ja kinnistada märkide tähendust.

Integreeritud on matemaatika ja kunsti valdkond: valgusfoorist rääkimine, sealsete kujundite kinnistamine ja värvimine. Samuti on integreeritud valdkonnad liikumine; mina ja keskkond ning keel ja kõne (vestlemine toas valitsevatest ohtudest, mõningal kujul näitlikustamine).

Tegevuste käik

1. päev

Õpetaja räägib lastega hommikuringis liiklusest ja sellest, kuidas seal ohutu liigelda oleks. Pärast lähevad õpetaja ja lapsed lasteaia territooriumilt välja ülekäiguraja juurde ning arutatakse, kuidas seda õigete reeglite järgi ületada ja millised ohud võivad seal valitseda.

Pärast seda suundutakse teise rühmaruumi, kus laual on suur (30x40 cm) liiklusteemaline pusle. Õpetaja näitab alguses kogu pilti, et lapsel oleks parem võimalus seda kokku saada. Seejärel võtavad lapsed tükid ära ja proovivad kõik koos selle kokku saada. Hiljem arutatakse, mis pusle peal on (lapsed ületavad, et seal on „sebra“, „valgusfoor ja nende tuled“, „lapsed helkuritega“, „lapsed jalgratta ja kiivriga“). Õpetaja palub lastel rääkida, milline käitumine on õige ja vajadusel täpsustab laste juttu.

2. päev

Teist päeva alustab õpetaja vestlusega toas liikumisega kaasnevatest ohtudest ja arutatakse läbi põhilisemad toas ohutu liikumisega seonduvad reeglid. Pärast hommikuringis arutatud teemat palub õpetaja lastel rääkida ja mingil määral näidata, milline tegevus või liikumine toas võib ohtlik olla (palli viskamine toas, jooksmine, peitusemäng kitsastes kohtades).

3. päev

Kolmandal päeval arutatakse ka teisi kohti lisaks lasteaiale ja kodule, kus tuleb teatud reegleid järgida, et oleks ohutu (poes ei tohi joosta, trügida; riulite vahel tuleb ettevaatlikult käia, et asjad põrandale või lapsele peale ei kukuks). Mängitakse läbi situatsioon, kuidas poes käituma peab.

4. päev

Matemaatika valdkonna tegevuseks on õpetaja otsinud ja välja lõiganud kuus erinevat liiklusmärki. Eesmärgiks on eelkõige eristada nende kujusid (ring, kolmnurk, ruut) ning selle abil ka õppida liiklusmärkide tähendust. Selleks, et neid üksteisest kuju järgi eristada, paneb õpetaja kõik kujundid kleepmassiga tahvlile. Seejärel palub ta lastel öelda, kuhu mingi kujund kuulub. Eelnevalt on õpetaja joonistanud tahvlile vastavad kujundid ette, et siis selle alla ülejäänud reastada. Pärast loendatakse kokku, kui palju ühesuguseid kujundeid on (üks ruut, kaks kolmurka, kolm ringi).

Kunsti valdkonnaks on õpetaja teinud igale lapsele must-valgelt valgusfoori pildi. Lapse ülesanne on kõigepealt liimida õpetaja poolt välja lõigatud foor aluspaberile ning siis värvida foor õigete värvidega ja õiges järjekorras. Õpetaja palub lastel rääkida, mis kujundeid valgusfoori peal leidub (ringid). Pärast piltide valmimist vaadatakse need koos üle. Juhul, kui keegi on eksinud, siis räägitakse vead üle. Õpetaja palub lastel rääkida, millise värviga mida teha tohib (punane tuli – ei tohi sõita, kõndida; kollane – ei tohi sõita, kõndida, peab ootama; roheline tuli – võib sõita, kõndida).

5. päev

Viiendal päeval räägitakse nädala jooksul õpitust ja nädala teema lõpetuseks loeb õpetaja lastele ette jutu raamatust „Lugusid liiklusest“, milles on juttu tee ületamisest.

Tegevuses kasutatud materjalid ja vahendid:

- paberist välja lõigatud must-valged valgusfoorid ja liiklusmärgid;
- käärid;
- liiklusteemaline pusle;
- väike pehme pall;
- laste kööginurk ja sealsed nõud, et läbi mängida posesituatsioon;
- kleepmass ja tahvlikriit;
- liiklusteemaline raamat „Lugusid liiklusest“.

Tegevuste mõju hindamine

Tegevuste läbiviimise päevadel oli kohal keskmiselt kümme last (eri päevadel erinevalt). Tegevused sujusid hästi ja lapsed tegutsesid meeleldi kaasa. Lastel oli eelmistel päevadel räägitu hästi meeles ja iga päevaga oskasid nad paremini õpetaja küsimustele vastata ning nende teadmised ohutust liiklusest ja liikumisest parenesid iga päevaga.

Kasutatud kirjandus

Liiklustestid. (2011). <http://www.liiklustestid.ee/liiklusmargid/>

Maanteeamet. Fredi ja Sebra liikluspusle.

Smitt, K. (2005). Lugusid liiklusest. Tallinn: Tiritamm.

